FLORA PIENIN.

ROŚLINY NACZYNIOWE.

ZEBRAŁ I OZNACZYŁ

JÓZEF ŻUBRZYCKI.

KRAKÓW:
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem A. M. Kosterkiewicza.
1893.

FLORA PIENIN.

ROŚLINY NACZYNIOWE.

ZEBRAŁ I OZNACZYŁ

JÓZEF ZUBRZYCKI.

KRAKÓW.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.

DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem A. M. Koserkiewicza.
1893.

Osobne odbicie z Tomu XXIX. Komisyi fizyograficznej
Akademii Umiejętności w Krakowie.

FLORA PIENIN.

Rośliny naczyniowe.

Zebrał i oznaczył

Józef Zubrzycki.

Spędzając corocznie lato w Szczawnicy, miałem podczas częstych wycieczek w blizkie Pieniny, nieraz sposobność przyjrzeć się niezwykle bogatej roślinności tych gór, tem więcej zadziwiającej, że skupionej na tak małym stosunkowo obszarze, jaki zajmują Pieniny, wynoszącym zaledwie koło jednej mili kwadratowej [1]).

W ciągu pierwszych kilku lat zajmowała moją uwagę wyłącznie rodzina Storczykowatych — *Orchideae,* których w tych górach bardzo wiele przyroda skupiła. Zebrałem ich 20 gatunków; liczba, która już sama wynosi połowę wszystkich gatunków tej rodziny znalezionych dotychczas na całej przestrzeni kraju naszego, a w szczególności Karpat. Jeżeli dodamy do tego jeszcze kilka gatunków znalezionych przez Berdaua, a których mnie się nie udało odszukać, okaże się obfitość gatunków storczyków w tej jednej okolicy tem więcej uderzająca.

W ostatnich latach dopiero postanowiłem zebrać, o ile można wyczerpująco, wszystkie rośliny jawnokwiatowe i paprocie, aby bogactwo roślinności tych gór wykazać w całości; dotąd bowiem

---

[1]) Jest to obszar Pienin rozciągających się między Czorsztynem a Szczawnicami; całe bowiem pasmo Pienin sięga aż poza Lubownię. Długość jego od Czorsztyna do Lubowni wynosi 37·5 km., szerokość zaś nie przenosi nigdzie 8 km. Obacz Bronisław Gustawicz: Przyczynek do flory Pienińskiej w Pamiętniku Towarzystwa Tatrzańskiego T. VI. Kraków, 1881 str. 1—23.

Bronisław Gustawicz.

tylko częściowe wykazy roślin z tych gór były podawane i dołączane zazwyczaj do podobnych wykazów z Tatr. Jak się miałem sposobność przekonać, często bardzo mylnie podano niektóre rośliny Tatr, jako w Pieninach znalezione i na odwrót. Już Knapp (Flora von Galizien) przy wielu roślinach podanych z Pienin, dodaje wyrazy: „Gewiss nicht — zweifelhaft“, i w rzeczy samej słusznie, gdyż są to rośliny, bądź na wysokości Pienin (984 m.) jeszcze nienapotkane, bądź zgoła wapieniom niewłaściwe, jak *Arnica montana* L., *Betula nana* L. i t. p.

Istnieniu w tych górach innych roślin mógłbym ja znów zaprzeczyć, a to mianowicie takich, które tam, gdzie występują, nie należą bynajmniej do rzadkich i łatwych do przeoczenia.

Sądziłem, że w dokładnym wykazie roślin Pienin i najbliżej otaczających je szczytów gór przyległych będę mógł w nawiasie włączyć także rośliny nienapotkane wprawdzie przeze mnie, lecz podawane niejednokrotnie w pomniejszych częściowych wykazach i w rocznikach, a z nich wcielone w Florę Galicyi Knappa, aby krytycznie obraz roślinności Pienin przedstawić; ale dokonaniu tego zamiaru stanął na przeszkodzie brak zdrowia.

Wskutek tego zmuszony byłem zaniechać pierwotnej myśli i, aby jakikolwiek pożytek przyniosły moje dotychczasowe trudy w tym względzie podejmowane, podaję jako prosty wykaz te tylko rośliny, które sam widziałem i oznaczyłem, z mniej lub więcej dokładnym opisem rozsiedlenia rośliny, o ile mi starczyły ku temu dotychczasowe moje poszukiwania.

Spis ten, jakkolwiek obejmuje niewątpliwie zaledwie $^3/_4$ roślin naczyniowych Pienin, liczy jednak i tak 547 gatunków, mimo pominięcia wielu pospolitych roślin, których nie wziąwszy z razu do zielnika, później nie mogłem z całą pewnością podać, zarówno jak i bardzo wczesnej wiosennej flory, która później zanika, raz bowiem tylko nader krótki czas miałem sposobność w tej porze bawić w Pieninach.

Sądząc, że i ten wykaz, choć niedość wyczerpujący, nie będzie bez pożytku, choćby jako przyczynek do ogólnej geografii roślinnej kraju naszego, a w szczególności Karpat, podaję go z tem większą nadzieją, że zawiera mimo to parę roślin wcale niewykazanych w zachodniej Galicyi, a tem samem i w tej części Karpat.

Zestawiłem wykaz niniejszy podług Kocha „*Synopsis Florae Germanicae et Helveticae*“, jako najpowszechniej znanego układu.

Dicotyledoneae.

Ranunculaceae.

Atragene alpina L. Trzy Korony, Sokolica, Siodełko, także Kiczera nad Jaworkami,

Thalictrum aquilegiifolium L. Pieniny i przyległe góry wapienne aż po Jaworki, Kiczera. Kwiaty białe, niekiedy ciemno lila.

Th. minus L. Naprzeciw Facimiechu nad Dunajcem, mniej licznie od poprzedniego gatunku.

Anemone Hepatica L. W całem pasmie bardzo licznie, w zwykłej odmianie błękitnej.

A. nemorosa L. Bardzo licznie.

A. ranunculoïdes L. W całem paśmie dosyć licznie.

Ranunculus aconitifolius L. Trzy Korony, Kiczera nad Jaworkami, pojedynczo.

R. Ficaria L. W Pieninach i całej okolicy bardzo licznie.

R. montanus Willd. Wyższe szczyty całego pasma aż po Jaworki, Kiczera.

R. acris L., łąki i polany całej okolicy, wszędzie w wielkiej obfitości.

R. lanuginosus L. W całem pasmie dosyć licznie, także w przyległych górach, lecz tu mniej licznie.

R. polyanthemos L. W całem pasmie i przyległych górach licznie.

R. repens L. Jako chwast występuje w całej okolicy w bardzo wielkiej obfitości.

Caltha palustris L. Licznie, jak w całym kraju.

Isopyrum thalictroides L. W całem pasmie.

Aquilegia vulgaris L. W całem pasmie aż po Jaworki, na usypiskach wapiennych i polanach pojedynczo; w górach między Krościenkiem a Tylmanową, widziałem tę roślinę szczególnie licznie zdobiącą nagie piaszczyste stoki góry.

Delphinium Consolida L. Szczawnica niźnia po przydrożach i w zasiewach.

Actaea spicata L. W całem pasmie w lasach bardzo licznie.

Cimicifuga foetida L. Trzy Korony, Rabsztyn.

Papaveraceae.

Chelidonium maius L. Po wapiennych zacienionych tarasach porasta licznie.

Papaver Rhoeas L. W zasiewach nielicznie.

Fumariaceae.

Corydalis cava Schweig. W całem pasmie.
C. cava var. fl. albo. Tamże rzadziej.
C. fabacea Pers. Pospolita wszędzie.
C. capnoides Wahlenb. Nad Dunajcem naprzeciw Facimiechu, pojedynczo; gatunek ten niewspomniany wcale we florze Galicyi zachodniej.

Cruciferae.

Nasturtium officinale R. Br. Szczawnica niźnia, w parku.
N. silvestre R. Br. Przydroża w całej okolicy, licznie.
Barbarea vulgaris R. Br. W całej okolicy, licznie.
Turritis glabra L. W całem pasmie, także i po przyległych górach, Bryjarka.
Arabis alpina L. W całem pasmie dość licznie.
A. hirsuta Scop. W całem pasmie i przyległych górach bardzo licznie.
A. arenosa Scop. W całem pasmie bardzo licznie, niekiedy z różowym kwiatem.
A. Halleri L. (*Cardamine stolonifera* Scop.). W całem pasmie licznie.
Cardamine impatiens L. Sokolica, w lasach licznie.
C. pratensis L. Wilgotne polany, w całej okolicy bardzo licznie.
C. amara L. W całem pasmie.
Dentaria glandulosa WK. W całem pasmie.
D. bulbifera L. Sokolica od strony mostu na Dunajcu, dość licznie.
Sisymbrium officinale Scop. Po rowach i przydrożach jako chwast.
S. Alliaria Scop. Pieniny, pojedynczo.
Erysimum Wittmanni Zaw. W całem pasmie aż po Jaworki licznie, jedna z najcharakterystyczniejszych roślin Pienin.
Sinapis arvensis L. Jako chwast w zasiewach.
Alyssum saxatile L. W całem pasmie licznie.
A. calycinum L. Mniej licznie, ale wszędzie pospolity.
Lunaria rediviva L. Trzy Korony, w lasach pojedynczo.
Draba verna L. Wszędzie licznie po skałach i zboczach gór w półcieniu.
Capsella Bursa pastoris Mönch. Chwast, jak wszędzie tak i w tych okolicach pospolity.
Raphanus Raphanistrum L. W zasiewach.

Cistineae.

Helianthemum vulgare Gärtn. *var. glabrum* Koch, (*Cistus serpyllifolius* Crantz). Po wszystkich wyższych szczytach pienińskich.

Violarieae.

Viola collina Bess. Leśnicki potok, bardzo licznie, najpiękniejsza ozdoba taras wapiennych; z końcem kwietnia kwiaty drobne, lecz obfite, wonieją silniej od wszystkich innych krajowych fiołków.
V. odorata L. Jak w innych okolicach.
V. canina L. Szczawnica, w gajach i zaroślach bardzo licznie.
V. silvestris Lam. W całem pasmie.
V. tricolor L. var. *vulgaris* Koch. W zasiewach i po ugorach.
2) var. *saxatilis* Koch (*V. saxatilis* Schm). W całem pasmie, także w górach przyległych, Szczawnica wyżnia przy drodze do Sewerynówki.

Resedaceae.

Reseda lutea L. W całem pasmie i przyległych górach na piaszczystych zboczach Dunajca; na czysto wapiennych skałach wcale tej rośliny nie napotykałem.

Droseraceae.

Parnassia palustris L. W całem pasmie i okolicy.

Polygaleae.

Polygala amara L. Na zacienionych tarasach wapiennych licznie.
P. vulgaris L. Na polanach i pobrzeżach lasów o kwiatach fioletowej i różowej barwy.

Sileneae.

Gypsophila repens L. Leśnicki potok, licznie na usypiskach wapiennych.
G. muralis L. Po kamieńcach nad Dunajcem.
Dianthus Carthusianorum L. Pod Siodełkiem od strony Dunajca, Trzy Korony, kępami na trawiastych brzegach urwisk.
D. plumarius L. W całem pasmie licznie, na stromych wapiennych zboczach na słońce wystawionych, kwiaty zawsze barwy czysto białej i z silniej poszarpanymi płatkami korony, jak u opisanych i odmalowanych we florze niemieckiej.
Saponaria officinalis L. Nad Dunajcem, naprzeciw Cukrowej skały gromadnie.
Silene italica Pers. W całem pasmie.
S. nutans L. W całem pasmie.
S. inflata Sm. W całej okolicy licznie.

Lychnis Viscaria L. Polany.
L. flos cuculi L. Po łąkach wilgotnych licznie wszędzie.
L. vespertina Sibth. W lasach.
L. diurna Sibth. W całem pasmie w lasach licznie.
Agrostemma Githago L. W zasiewach.

Alsineae.

Alsine laricifolia Wahlb. W całem pasmie.
Holosteum umbellatum L. Nad Dunajcem.
Stellaria nemorum L. W całem pasmie.
S. media Vill. Jako chwast wszędzie.
S. graminea L. Szczawnica, po polanach
Cerastium glutinosum Fries. Szczawnica.
C. arvense L. Wszędzie po przydrożach.

Lineae.

Linum usitatissimum L. W zasiewach i na tarasach wapiennych nad Dunajcem, często zdziczały.
L. catharticum L. W całem pasmie po polanach bardzo licznie, szczególnie Szafranówka.

Malvaceae.

Malva silvestris L. W całej okolicy.
M. vulgaris Fries. Po przydrożach wszędzie.
Althaea officinalis L. Krościenko, poniżej Trzech Koron zapewne zdziczały.

Tiliaceae.

Tilia grandifolia Ehrh. Pojedynczo.
T. parvifolia Ehrh. Licznie porasta stoki wapienne w miejscu zwanem Przechodki, w drzewo jednakże znaczniejsze nie wyrasta.

Hypericineae.

Hypericum perforatum L. W całej okolicy.
H. quadrangulum L. Szczawnica, licznie; w samych Pieninach nie zauważyłem tego gatunku [1]).

---

[1]) Znajduje się na Macelaku (858 m.). Br. G.

H. hirsutum L. W całem pasmie bardzo licznie, także Szczawnica i okoliczne wzgórza.

Acerineae.

Acer Pseudoplatanus L. W całem pasmie.
A. platanoides L. W całem pasmie licznie, lecz rzadko w silniejsze drzewo wyrasta.

Geraniaceae.

Geranium phaeum L. W całem pasmie i okolicy bardzo licznie.
G. pratense L. Czorsztyn, niezwykle licznie koło zamku Dunajeckiego.
G. palustre L. W całej okolicy, zarośla wilgotne.
G. dissectum L. Szczawnica.
G. columbinum L. W całem pasmie i górach przyległych licznie.
G. rotundifolium L. Wszędzie po przydrożach i ugorach.
G. Robertianum L. W całej okolicy bardzo licznie na usypiskach wapiennych nieco zacienionych, które przykrywa często całkowicie. Napotkałem także odmianę z białym kwiatem.

Balsamineae.

Impatiens noli tangere L. Nad Dunajcem koło stuletniego źródła.

Oxalideae.

O alis Acetosella L. W lasach wszędzie pospolity.

Celastrineae.

Evonymus verrucosus Scop. Po skałach naprzeciw Facimiechu.

Rhamneae.

Rhamnus cathartica L. Szczawnica.

Papilionaceae.

Lupinus luteus L. Sokolica, prawdopodobnie zdziczały, choć o ile mi wiadomo, nie uprawiano w tych stronach tej rośliny, chyba ze zbożem z innych stron przyniesiono ziarno, jeden bowiem tylko egzemplarz z tej góry posiadam, gdzie rósł na skale wapiennej.

Ononis hircina Jacq. W całej okolicy bardzo pospolity.
Anthyllis Vulneraria L. Wszędzie na terasach wapiennych bardzo licznie, także po polanach gór sąsiednich.
Medicago falcata L. W całej okolicy licznie.
M. lupulina L. Wszędzie po przydrożach.
Melilotus alba Desr. W całem pasmie, pobrzeża Dunajca.
M. officinalis Desr. Szczawnica koło drogi ku zakładowi.
Trifolium pratense L. Wszędzie zdziczała i w uprawie.
T. medium L. Polany górskie całej okolicy.
T. alpestre L. W całem pasmie i w górach przyległych licznie.
T. ochroleucum L. Suche pastwiska niezbyt licznie.
T. arvense L. Na szczytach czysto wapiennych nie napotkałem tego koniczu, tam jednak, gdzie one przytykają do sąsiedniego pasma trachitowego, rośnie bardzo obficie wespół z *Filago germanica* L.
T. fragiferum L. Na słonych młakach nad Szlachtową ku tak zwanym Małym Pieninom.
T. montanum L. W całej okolicy bardzo licznie, zwłaszcza w Pieninach, gdzie całe polany bieli swem kwieciem.
T. repens L. Wszędzie.
T. hybridum L. Szczawnica.
T. agrarium L. Na suchych polanach.
Lotus corniculatus L. Wszędzie w okolicy licznie.
Phaca australis L. (*Astragalus australis* Lam). Szczyt Sokolicy, Trzy Korony.
Astragalus glycyphyllos L. W całem pasmie na pobrzeżach lasów.
Coronilla varia L. W całej okolicy mniej więcej licznie.
Vicia sativa L. W zasiewach.
V. silvatica L. W całem pasmie pojedynczo.
V. dumetorum L. Leśnicki potok nielicznie i pojedynczo.
V. villosa Roth. Wszędzie w zasiewach i po miedzach.
V. Faba L. Uprawiany.
V. sepium L. W całej okolicy bardzo licznie, w wielkiej mnogości koło zakładu szczawnickiego.
V. angustifolia var. *Bobartii* Koch. W zasiewach w całem pasmie.
Ervum tetraspermum L. W zasiewach, szczególniej nad Szczawnicą wespół z *Sherardia arvensis* L. należy do najcharakterystyczniejszych roślin tej okolicy.
Pisum arvense L. Uprawiany i często zdziczały w zasiewach.
Lathyrus arvensis L. W całem pasmie, szczególniej obficie okalające zakład łąki.
L. silvestris L. W całem pasmie po lasach i zaroślach.
Orobus vernus L. Wszędzie po lasach.

Amygdaleae.

Prunus spinosa L. Po miedzach i skałach wszędzie prawie.
P. avium L. W całem pasmie pojedynczo.
P. Padus L. W całem pasmie.

Rosaceae.

Spiraea chamaedrifolia L. Sokolica.
S. Aruncus L. W całem pasmie bardzo licznie.
S. Ulmaria L. Krościenko, Szczawnica niźnia i wyźnia, po mokrych polanach.
S. Filipendula L. Trzy Korony.
Geum urbanum L. Wszędzie licznie.
G. rivale L. W całej okolicy na wilgotnych polanach.
Rubus Idaeus L. Wszędzie.
R. fruticosus L. W całej okolicy.
Fragaria vesca L. Wszędzie.
Potentilla anserina L. Wszędzie.
P. verna L. W całem pasmie.
P. argentea L. W całem pasmie licznie.
P. recta L. Leśnicki potok, licznie.
P. reptans L. W całem pasmie.
Agrimonia Eupatoria L. Licznie w całem pasmie.
Rosa alpina L. W całem pasmie.
R. canina L. Wszędzie.

Sanguisorbeae.

Alchemilla vulgaris L. Wszędzie.
A. vulgaris β. *subsericea* Koch. (*A. montana* Willd.). Wyższe szczyty.
Poterium Sanguisorba L. W całem pasmie.

Pomaceae.

Crataegus Oxyacantha L. Wszędzie.
Cotoneaster vulgaris Lindl. W całem pasmie.
Pirus communis L. Pojedynczo w lasach.
P. Malus L. Pojedynczo w lasach.
Sorbus Aucuparia L. W lasach.
S. Aria Crantz. Siodełko, szczyty.

Onagrarieae.

Epilobium angustifolium L. W całem pasmie i okolicznych górach.
E. Dodonaei Vill. Nad Dunajcem, w całem pasmie.

Epilobium montanum L. W całej okolicy.
E. palustre L. Sokolica.
E. roseum Schreb. Szczawnica.
Circaea intermedia Ehrb. Zamczysko św. Kingi.

Lythrarieae.

Lythrum Salicaria L. Krościenko, do rzadszych roślin tu należy, także Szczawnica.

Tamariscineae.

Myricaria germanica Desv. Nad Dunajcem.

Crassulaceae.

Sedum maximum Sut. W całej okolicy, mniej w samych Pieninach.
S. acre L. W całej okolicy.
Sempervivum soboliferum Sims. Wszystkie szczyty Pienin i aż po Jaworki na przyległych wapiennych górach.

Grossularieae.

Ribes Grossularia L. Nad stuletniem źródłem.
R. alpinum L. W całem pasmie bardzo licznie.

Saxifrageae.

Saxifraga Aizoon Jacq. W całem pasmie aż po Jaworki wszędzie po skałach, pniach drzew, od szczytów aż po Dunajec, bardzo licznie.
Chrysosplenium alternifolium L. W całem pasmie na zacienionych usypiskach wapiennych.

Umbelliferae.

Sanicula europaea L. W całem pasmie licznie.
Astrantia maior L. W całem pasmie bardzo obficie.
Aegopodium Podagraria L. Jako chwast koło zagród, po sadach i przydrożach.
Pimpinella magna L. Wszędzie dość licznie.
P. Saxifraga L. W całem pasmie bardzo licznie.
P. nigra Willd. Polany górskie całej okolicy.
Sium latifolium L. Sokolica.
Bupleurum falcatum L. W całem pasmie.
B. rotundifolium L. Trzy Korony.

Aethusa Cynapium L. W całej okolicy.
Peucedanum austriacum Koch. W całem pasmie bardzo licznie.
Heracleum Sphondylium L. Jako chwast prawie wszędzie licznie.
Laserpitium latifolium L. W całem pasmie.
Chaerophyllum hirsutum L. W całem pasmie i w górach okolicznych licznie.
Ch. aromaticum L. Szczawnica.
Pleurospermum austriacum Hoffm. Pojedynczo, Sokolica.

Araliaceae.

Hedera Helix L. W lasach całego pasma liczniej niż w okolicy.

Corneae.

Cornus sanguinea L. W całem pasmie licznie.

Caprifoliaceae.

Sambucus nigra L. Pojedynczo.
S. racemosa L. W całem pasmie licznie.
Viburnum Opulus L. W całej okolicy licznie.
Lonicera Xylosteum L. W całem pasmie bardzo licznie.
L. nigra L. Siodełko.

Stellatae.

Sherardia arvensis L. W zasiewach, szczególniej nad Szczawnicą, gdzie niezwykle obficie występuje i należy z tego powodu do najcharakterystyczniejszych roślin tej okolicy [1]).
Asperula odorata L. Wszędzie po lasach.
Galium vernum Scop. Wszędzie po przydrożach licznie.
G. Aparine L. Jako chwast w zasiewach.
G. silvaticum L. W całem pasmie bardzo obficie.
G. Mollugo L. Po miedzach i przydrożach w całej okolicy.

Valerianeae.

Valeriana sambucifolia Mikan. W całem pasmie.
V. tripteris L. W całem pasmie licznie.
Valerianella olitoria Moench. Wszędzie po przydrożach.

---

[1]) Również w Czorsztynie. Br. G.

Dipsaceae.

Dipsacus Fullonum Mill. Ma się znajdować koło Czorsztyna podług udzielonej mi wiadomości; sam nie widziałem jej w okolicy.
D. laciniatus L. W Pieninach nie widziałem tej rośliny, nadmieniam tylko o niej w tym spisie, jako o roślinie rzadszej, a w bardzo pobliskich górach znajdującej się, mianowicie za Krościenkiem przy drodze ku Tylmanowej wiodącej.
Knautia silvatica Dub. Nielicznie na leśnych polanach.
K. arvensis Coult. Wszędzie w obfitości, często z kwiatem białym.
Succisa pratensis Mönch. Wielka polana w Pieninach naprzeciw szałasu pod Trzema Koronami; w tem miejscu obficie, na innych polanach nie widziałem tej rośliny.
Scabiosa ochroleuca L. W samych Pieninach, przeważnie pojedynczo, rzadko w górach przyległych, tylko miejscami, lecz gromadnie.
S. Columbaria L. Po przydrożach bardzo licznie, wszędzie w górach najbliższych Pienin; w samych Pieninach jednakże, gdzie występuje czysty wapień, przeważnie rzadko, a natomiast występuje tam następująca.
S. lucida Vill. W całem pasmie i tylko na stokach wapiennych w nadzwyczaj wielkiej na każdem miejscu obfitości. Jedna z najliczniej występujących roślin w tych górach wespół z *Chrysanthemum Zawadzkii* Herb., *Saxifraga Aizoon* Jacq., *Bupleurum falcatum* L., *Sempervivum soboliferum* Sims., pokrywa głównie i najobficiej i na każdem odkrytem miejscu stoki wapienne całego pasma przedłużającego się aż poza Jaworki, od szczytów aż po Dunajec.

Compositae.

Eupatorium cannabinum L. W lasach całego pasma miejscami licznie.
Homogyne alpina Cassin. W całem pasmie.
Tussilago Farfara L. Wszędzie.
Petasites albus Gärtn. W całem pasmie, brzegi potoków; liście dorastają tu olbrzymiej wielkości.
P. vulgaris Desf. (*P. officinalis* Mönch). Szczawnica, Pieniny.
Aster alpinus L. W całem pasmie licznie.
Bellidiastrum Michelii Cass. Pod Siodełkiem od strony Dunajca i Pieński potok.
Bellis perennis L. Wszędzie.
Erigeron canadensis L. Wszędzie na kamieńcach i jako chwast po zagrodach i drogach.

Erigeron acris L. Po przydrożach miejscami.
Solidago Virga aurea L. W całem pasmie licznie.
S. Virga aurea L. *var. latifolia* Koch. Sokolica, bardzo typowa forma.
Inula ensifolia L. Licznie po słonecznych stromych ścianach.
I. salicina L. W całem pasmie jak poprzednia.
I. Conyza DC. Na zacienionych miejscach w całem pasmie.
Bidens cernua L. Czorsztyn nad Dunajcem.
Filago germanica L. Tam jedynie, zarówno jak *Trifolium arvense* L., gdzie wrzynają się narzutowe głazy trachitowe, pokrywające swym szutrem wapień — Jannuta.
Gnaphalium silvaticum L. Po kamieńcach i przydrożach.
G. uliginosum L. Nad Dunajcem.
G. dioicum L. W całem pasmie licznie.
Artemisia Absinthium L. W całem pasmie.
A. Abrotanum L. W całem pasmie.
A. vulgaris L. Koło zagród.
Tanacetum vulgare L. Pojedynczo.
Achillea Millefolium L. Wszędzie po miedzach.
Anthemis tinctoria L. Leśnicki potok, Trzy Korony, gromadnie.
A. arvensis L. W zasiewach.
Chrysanthemum Leucanthemum L. W całej okolicy licznie.
Ch. Zawadzkii Herb. W całem pasmie i po wapiennych szczytach, aż po Jaworki, bardzo obficie. Rzadka roślina mimo to, gdyż tylko do Pienin w Europie ograniczona, jest tem samem najcharakterystyczniejszą rośliną tych gór.
Ch. corymbosum L. Trzy Korony, także Kiczera nad Jaworkami, wogóle pojedynczo.
Cineraria longifolia Jacq. Sokolica.
C. aurantiaca Hoppe. *var. lanata* Koch. (*C. capitata* Koch. *ed.* I). Trzy Korony, pojedynczo na wyższych szczytach.
Senecio vulgaris L. Jako chwast wszędzie.
S. viscosus L. Leśnicki potok, na tarasach wapiennych.
S. Jacobaea L. Na polanach górskich i w zasiewach, Polanica, Sokolica.
S. nemorensis L. W nadzwyczajnej mnogości w lasach pasma całego licznie, także i w górach przyległych.
S. subalpinus Koch. Sokolica, także wyższe szczyty gór przyległych i dalszych nieco, Lubań nad Krościenkiem.
Cirsium lanceolatum Scop. Szczawnica i w całej okolicy.
C. eriophorum Scop. Pieński potok.
C. pauciflorum Spreng. Polany górskie i w zasiewach.
C. Erisithales Scop. W całem pasmie.
C. oleraceum Scop. Wszędzie nad Dunajcem, w całem pasmie poniżej lasów.

C. rivulare Link. Po polanach w całem pasmie.
C. arvense Scop. Wszędzie. *Var. integrifolium* (*C. setosum* Bieb.) Szczawnica.
Carduus acanthoides L. W całej okolicy.
C. defloratus L. Polany całego pasma.
Carlina acaulis L. W całem pasmie i górach przyległych, Trzy Korony, Polanica.
C. vulgaris L. W całej okolicy.
C. nebrodensis Guss. Golica, szczyty.
Centaurea Jacea L. Wszędzie po polanach.
C. montana L. W całem pasmie od szczytów aż po tarasy nad Dunajcem.
C. Cyanus L. W zasiewach niezbyt licznie, jak przeważnie w górach.
C. Scabiosa L. W całem pasmie i okolicznych górach bardzo licznie.
Lampsana communis L. W zasiewach.
Cichorium Intybus L. Wszędzie po miedzach.
Leontodon hastilis L. Szczawnica, licznie.
L. incanus Schrank. Wyższe szczyty.
Picris hieracioides L. W całem pasmie, w zaroślach koło zakładu szczawnickiego, wszędzie licznie.
Tragopogon pratensis L. W całem pasmie.
Taraxacum officinale Wigg. Niemniej pospolity chwast jak wszędzie.
Prenanthes purpurea L. W lasach całego pasma licznie.
Lactuca muralis Fres. Wszędzie po lasach.
Sonchus oleraceus L. Jako chwast po zagrodach i drogach.
S. arvensis L. W zasiewach.
Crepis biennis L. Szczawnica.
C. paludosa Mönch. Szczawnica.
Hieracium Pilosella L. Wszędzie po wzgórzach.
H. stoloniflorum WK.[1]).
H. Auricula L. W całem pasmie.
H. bifidum Kit. Niemniej jak w całych Karpatach obficie.
H. prenanthoides Vill. W całem pasmie pojedynczo.
H. umbellatum L. W całem pasmie bardzo licznie.
Lappa nemorosa Körn. Szczawnica.

Campanulaceae.

Phyteuma orbiculare L. W całem pasmie mniej więcej licznie.
Ph. spicatum L. Po polanach wyższych w całem pasmie, Kiczera nad Jaworkami, Trzy Korony.

---

[1]) albo *H. praealtum-Pilosella* Wimm. Po suchych trawnikach i ugorach koło Płaśnego Wierchu. Br. G.

Campanula rotundifolia L. W całem pasmie.
C. rapunculoides L. Szczawnica, licznie.
C. Trachelium L. W całem pasmie.
C. latifolia L. Szczawnica, licznie.
C. patula L. W całej okolicy po łąkach.
C. persicifolia L. W całem pasmie bardzo licznie, często z kwiatem białym, Trzy Korony.
C. glomerata L. W całem pasmie po polanach licznie.

Vaccinieae.

Vaccinium Myrtillus L. Po lasach.

Pirolaceae.

Pirola rotundifolia L. W lasach całego pasma licznie.
P. secunda L. (*Ramischia secunda* Garcke). W lasach całej okolicy bardzo licznie.
P. uniflora L. Pieński potok, sztolnie poniżej Rabsztyna, miejscami gromadnie.

Monotropeae.

Monotropa Hypopitys L. W całem pasmie.

Oleaceae.

Fraxinus excelsior L. Wszędzie koło domów włościańskich; czy dziko w lasach, nie wiem.

Asclepiadeae.

Cynanchum Vincetoxicum R. Br. W całem pasmie licznie.

Gentianeae.

Gentiana cruciata L. W całem pasmie.
G. asclepiadea L. W całem pasmie bardzo licznie.
G. verna L. Trzy Korony.
G. germanica Willd. W całem pasmie licznie.
G. ciliata L. W całej okolicy pojedynczo.
Erythraea pulchella Fries. Trzy Korony.

Convolvulaceae.

Convolvulus arvensis L. Wszędzie w zasiewach.

Borragineae.

Anchusa officinalis L. Leśnicki potok.
Symphytum officinale L. Szczawnica.
S. cordatum WK. W całem pasmie pojedynczo.
Cerinthe minor L. *var. maculata* MB. W całem pasmie.
Echium vulgare L. Wszędzie.
Pulmonaria officinalis L. Wszędzie w lasach i gajach.
P. angustifolia L. W całem pasmie mniej licznie.
Lithospermum officinale L. Nad Dunajcem.
L. arvense L. Szczawnica.
Myosotis palustris With. Wszędzie obficie, na młakach górskich.
M. hispida Schlechtend. Pospolita.
M. silvatica Hoffm. W całem pasmie obficie.
M. sparsiflora Mik. W całem pasmie. Szczawnica.
M. variabilis Ang. Pieniny.

Solaneae.

Atropa Belladonna L. Trzy Korony [1]).
Hyoscyamus niger L. Krościenko.

Verbasceae.

Verbascum thapsiforme Schrad. W całej okolicy.
V. nigrum L. W całem pasmie.
V. lanatum Schrad. Naprzeciw Facimiechu nad Dunajcem.
Scrophularia nodosa L. Wszędzie po zaroślach.

Antirrhineae.

Digitalis grandiflora Lam. W całem pasmie bardzo licznie.
Linaria vulgaris Mill. Szczawnica, Pieniny, pospolita.
L. minor Desf. Wszędzie nad Dunajcem, Leśnicki potok.
Veronica urticaefolia L. W całem pasmie.
V. Chamaedrys L. Wszędzie po ugorach.
V. officinalis L. W całem pasmie.
V. spicata L. *var. orchidea* Cr. Pojedynczo w całem pasmie, Leśnicki potok.
V. Buxbaumii Ten. Po ugorach i drogach.
V. hederaefolia L. W całem pasmie miejscami, niezbyt licznie.
V. arvensis L. Po rolach i ogrodach.

---

[1]) W r. 1880 znalazłem wilczą jagodę tylko na Lubaniu. W samych Pieninach nie widziałem jej. Br. G.

Veronica Beccabunga L. Nad potokami, Szczawnica.
V. agrestis L. Szczawnica.

Orobancheae.

Orobanche rubens Wallr. Pieński potok, sporadycznie.
O. Galii Duby. Facimiech.

Rhinathaceae.

Melampyrum nemorosum L. Trzy Korony, tam dosyć licznie, w innych częściach Pienin nie napotkałem tej rośliny ani w górach pobliskich.
Pedicularis palustris L. Trzy Korony.
Rhinanthus minor Ehrh. Polany.
Rh. maior Ehrh. Wszędzie po łąkach.
Euphrasia officinalis L. Wszędzie w okolicy bardzo licznie.
E. Odontites L. Po przydrożach miejscami dosyć licznie.

Labiatae.

Mentha silvestris L. W całem pasmie obficie.
M. arvensis L. Wszędzie po ugorach.
Lycopus europaeus L. Leśnicki potok.
Salvia glutinosa L. W całej okolicy, a szczególnie w lasach Pienin nadzwyczaj licznie.
S. verticillata L. Wszędzie obficie.
Origanum vulgare L. Wszędzie w okolicy.
Thymus Serpyllum L. Wszędzie po wzgórzach.
Calamintha Acinos Clairv. W całem pasmie bardzo obficie.
Clinopodium vulgare L. W całej okolicy.
Glechoma hederacea L. Wszędzie.
Lamium purpureum L. Wszędzie po lasach.
L. album L. Szczawnica.
L. maculatum L. Po lasach.
Galeobdolon luteum Huds. Miejscami.
Galeopsis ochroleuca Lam. Szczawnica.
G. versicolor Curt. W zasiewach.
G. Ladanum L. *var. angustifolia* Koch. Leśnicki potok.
Stachys germanica L. Po suchych ugorach i pastwiskach w całej okolicy.
S. alpina L. W całem pasmie.
S. silvatica L. Szczawnica.
S. palustris L. Po rolach, Szczawnica, licznie.
Betonica officinalis L. Pojedynczo, polany.

Prunella vulgaris L. W całej okolicy licznie, w pasmie pienińskiem obok zwykłej także odmiana z kwiatem białym, na przestrzeni między źródełkiem stuletniem a Sokolicą prawie wyłącznie w tej formie.
Aiuga reptans L. W całem pasmie.
Teucrium montanum L. W całem pasmie.

Lentibularieae.

Pinguicula vulgaris L. Na wszystkich wyższych szczytach całej okolicy. Trzy Korony, Jarmuta, Kiczera nad Jaworkami.

Primulaceae.

Lysimachia vulgaris L. W całem pasmie pojedynczo, na polanach, Szafranówka.
L. punctata L. Nad Dunajcem, naprzeciw Facimiechu.
L. Nummularia L. W całej okolicy licznie.
L. ciliata L. Szafranówka.
L. nemorum L. Pieniny miejscami, Szczawnica: w parku.
Anagallis arvensis L. W całem pasmie miejscami.
Androsace lactea L. Najwyższe szczyty, Sokolica.
Primula officinalis Jacq. Wszędzie w zaroślach.

Plantagineae.

Plantago maior L. W całej okolicy, szczególniej obficie po łąkach nad Szczawnicą.
P. media L. Wszędzie jako chwast.
P. lanceolata L. W całem pasmie po tarasach wapiennych i polanach mniej licznie.
P. montana Lam. Knapp oznacza istnienie tej rośliny w Pieninach wyrazem „zweifelhaft“; posiadam jednakże w zielniku bardzo wybitny okaz tej rośliny z Trzech Koron (982 m.), znajduje się również w poblizkich górach jak na Lubaniu nad Krościenkiem (wyżej 1000 m.), nie ulega więc wątpliwości, że i na innych wyższych szczytach znajdować się musi.

Amaranthaceae.

Amaranthus retroflexus L. Jako chwast pojedynczo, Szczawnica.

Chenopodeae.

Chenopodium album L. Wszędzie jako chwast.

Polygoneae.

Rumex obtusifolius L. Jako chwast wszędzie.
R. scutatus L. Nad Dunajcem, naprzeciw Sokolicy, na tem miejscu obficie.
R. Acetosa L. Po łakach w całej okolicy.
Polygonum viviparum L. Jako chwast przy drogach.
P. aviculare L. Jako chwast, Szczawnica
P. dumetorum L. Nad Dunajcem, najliczniej naprzeciw Facimiechu.

Thymeleae.

Daphne Mezereum L. W całem pasmie bardzo obficie.

Aristolochieae.

Asarum europaeum L. W lasach wszędzie.

Euphorbiaceae.

Euphorbia helioscopia L. Jako chwast wszędzie.
E. dulcis L. Pospolity.
E. amygdaloides L. Wszędzie w lasach.
E. Cyparissias L. Wszędzie po suchych wzgórzach.
E. salicifolia Host. Szczawnica, zarośla.

Urticeae.

Urtica urens L. Jako chwast wszędzie.
U. dioica L. Jako chwast wszędzie, licznie porasta także usypiska wapienne, na których liście i cała roślina przybiera bardzo ciemną barwę, wybitnie wyróżniając się od rosnących na ugorach i przydrożach okazów.
Cannabis sativa L. Uprawiana, niekiedy zdziczała na tarasach nad Dunajcem.
Ulmus montana Sm. W całem pasmie, Rabsztyn nad grotą, jako krzew tu i na innych miejscach.

Cupuliferae.

Fagus silvatica L. Tworzy w niższych częściach Pienin częściowo lasy, Golica, Sokolica od strony północnej.

Quercus sessiliflora Sm. W lasach bardzo rzadko i najczęściej tylko karłowaty.
Corylus Avellana L. Wszędzie po lasach.
Carpinus Betulus L. Pospolity.

Salicineae.

Salix alba L. Nad Dunajcem.
S. viminalis L. Zdziczała wszędzie na kamieńcach.
S. silesiaca Willd. W całem pasmie wszędzie.
S. rosmarinifolia L. Na tarasach wapiennych nad Dunajcem.
Populus alba L. Szczawnica.
P. tremula L. Po lasach pojedynczo.

Betulineae.

Betula alba L. Nad Dunajcem, jedynie karłowate i drobne okazy i to bardzo rzadko, również trudno napotkać to drzewo i w okolicznych lasach koło Szczawnicy, mimo że już za Krościenkiem ciągną się całe pasma skał pokrytych wyłącznie brzeziną.
Alnus incana DC. Wszędzie.

Coniferae.

Taxus baccata L. W drobnych okazach po szczytach wyższych, lecz i to tylko już w miejscach niedostępnych, górale bowiem tępią je na laski bezlitośnie. Między Facimiechem a Sokolicą ma się znajdować okazalszy egzemplarz jeszcze w niedostępnej przełęczy [1]).
Juniperus communis L. W całem pasmie, lecz nie tak licznie jak w górach przyległych.
J. Sabina L. Tylko w tych górach w naszym kraju. Obecnie znane są trzy miejsca w całem pasmie, gdzie się jeszcze ten jałowiec dochował; najsilniejszy okaz na południowej niedostępnej skale Sokolicy blizko szczytu, mniejszy na Facimiechu, również w miejscu niedostępnem, po barwie tylko do rozpoznania łatwy; trzeci nad Leśnickim potokiem. Niszczą tę roślinę turyści przez odstrzeliwanie gałęzi, a także górale i góralki.
Pinus silvestris L. Pojedynczo po lasach całych Pienin, często na samych szczytach, Sokolica, Cukrowa skała.

---

[1]) Znalazłem go r. 1880 na Golicy, Cisowcu i Podcisowcu. Br. G.

P. Larix L. Grupami w miejscu zwanem „Przechodki“ naprzeciw Potoku i Leśnicy; zdaje się, jest to jedyne oprócz Tatr pewne miejsce, gdzie to drzewo liczniej dziko występuje, podobnież gromadnie występować się zdaje w lasach starosądeckich.
P. Picea L. Tworzy główne pokrycie Pienin.
P. Abies L. Pojedynczo w całem pasmie.

Monocotyledoneae.

Juncagineae.

Triglochin palustre L. Na młakach, Szlachtowa [1]).

Typhaceae.

Typha latifolia L. Czorsztyn nad Dunajcem.
Sparganium ramosum Huds. Na młakach, Polanica.

Aroideae.

Acorus Calamus L. Czorsztyn nad Dunajcem [2]).

Orchideae.

Orchis militaris L. Polanica, Kiczera nad Jaworkami, pojedynczo i dość rzadko.
O. ustulata L. Polanica, Trzy Korony, dosyć licznie, szczególniej w pierwszem miejscu.
O. globosa L. Trzy Korony tylko, lecz tutaj licznie.
O. Morio L. Wszędzie po polanach wilgotnych.
O. maculata L. Polany nierzadko i w przyległych górach.
O. latifolia L. Polany, wszędzie dość licznie.
Gymnadenia conopsea R. Br. W całem pasmie wszędzie nadzwyczaj obficie.
Coeloglossum viride Hartm. Trzy Korony, dość rzadko.
Platantera bifolia Rich. Wszędzie po polanach w całej okolicy.
Ophrys muscifera Huds. Ten piękny i rzadki storczyk, o ile mi wiadomo, dotąd w zachodniej Galicyi wcale niewykazany, znalazłem na jednem tylko miejscu pod Golicą, naprzeciw

---

[1]) Znalazłem w r. 1880 tę błotnicę w Hałuszowej, nad potokiem Kurzejówką. Br. G.
[2]) Znajduje się za Smierdzonką pod Haligowcami. Br. G.

miejsca zwanego Przechodkami, gdzie gromadnie na tarasach wapiennych porasta; oprócz tych kilkunastu okazów tu rosnących, z których kilka zasuszyłem, nie napotkałem go nigdzie więcej. Wiele jest takich rzadszych roślin w Pieninach, które się w jednem miejscu skupiają, choć często licznie, zgoła się nie znajdując w reszcie pasma; stąd też wyczerpujący wykaz tych miejsc jest bardzo trudny. Wskazany wyżej storczyk n. p. znalazłem dopiero przechodząc poraz dwudziesty może obok powyższego miejsca.

Cephalanthera pallens Rich. Trzy Korony, dość rzadko.

C. ensifolia Rich. Sokolica, Trzy Korony, liczniej niż poprzedni.

Epipactis latifolia All. W całem pasmie pospolity.

E. rubiginosa Gaud. W całem pasmie licznie, Trzy Korony, Rabsztyn, Golica najliczniej.

E. palustris Crantz. Nad Jaworkami.

Listera ovata R. Br. W całem pasmie po polanach, najliczniej na Szafranówce.

Neottia Nidus avis Rich. Sokolica, Trzy Korony, licznie.

Corallorrhiza innata R. Br. Podług ustnie mi udzielonej wiadomości przez znanego naszego florystę p. Kazimierza Łapczyńskiego [1]).

Malaxis monophyllos Sw. Pod Golicą, tylko jeden okaz [2]).

Cypripedium Calceolus L. Sokolica, Trzy Korony, ten storczyk dosięga tu całej swej wspaniałości, kwiaty niezwykle wielkie i cały wzrost bujniejszy; przytrafia się dość często, lecz na małej przestrzeni.

Amaryllideae.

Galanthus nivalis L. Pieniny, polany Trzech Koron, w kwiecie jeszcze w pierwszej połowie maja.

Irideae.

Gladiolus imbricatus L. Bardzo licznie po polach i w zasiewach całej okolicy.

Asparageae.

Paris quadrifolia L. Wszędzie w lasach.

---

[1]) Znajduje się na Lubaniu, od strony Tylmanowej, w lesie, stanowisko wilgotne i cieniste, schodząc ku kuźnicom tylmanowskim. Br. G.

[2]) Znajduje się na łąkach w pobliżu drogi do Czerwonego Klasztoru. Br. G.

Convallaria verticillata L. Trzy Korony tylko, lecz tutaj bardzo licznie.
C. latifolia Jacq. W całem pasmie dość często się napotyka, lecz pojedynczo przeważnie.
C. multiflora L. W całem pasmie licznie, dochodzi tu często okazałych rozmiarów.
C. maialis L. Rzadko, stanowiska nie znam, widywałem tylko liście tej rośliny w Pieninach porzucone.
Maianthemum bifolium DC. W lasach.

Liliaceae.

Lilium Martagon L. Bardzo licznie w całem pasmie, niekiedy okazałe okazy przeszło 30 kwiatów na łodydze jednej liczące.
Allium acutangulum Schrad. Niezmiernie obficie w całem pasmie [1]).

Colchicaceae.

Colchicum autumnale L. Szczawnica, w sadzie.
Veratrum album L. Trzy Korony, na jednej polanie gromadnie.
Tofieldia calyculata Wahl. W całem pasmie obficie.

Juncaceae.

Juncus glaucus Ehrh. W całym obszarze.
J. lamprocarpus Ehrh. W całem pasmie, aż po Jaworki.
Luzula albida DC. W całem pasmie i okolicy licznie, Szczawnica, w parku obficie.
L. campestris DC. W całem pasmie.

Cyperaceae.

Heleocharis palustris R. Br. Na młakach miejscami.
Scirpus silvaticus L. Wszędzie.
S. compressus Pers. Na młakach wszędzie.
Eriophorum angustifolium Roth. Szczawnica niźnia najliczniej, także w całej okolicy na odpowiednich miejscach.
Carex muricata L. Szczawnica w parku licznie.
C. vulgaris Fries. W całej okolicy.
C. alba Scop. W całem pasmie pojedynczo.
C. panicea L. Pieniny.

---

[1]) Jest to *var. petraeum* DC. Znajduje się na Okrąglicy, Kaczy, na skałach nad Leśnickim potokiem, ua Szafranówce i Łaźni nad Szczawnicami. Br. G,

Carex pallescens L. Pieniny, pospolita.
C. flava L. W całem pasmie i okolicznych górach licznie.
C. distans L. Trzy Korony, miejscami i w całem pasmie.
C. silvatica Huds. Szczawnica w parku obficie, także w Pieninach samych; bliżej miejsca nie znam.
C. binervis Sm. Pieniny.

Gramineae.

Setaria viridis Beauv. Naprzeciw Facimiechu, na zamulonych piaskiem tarasach wapiennych.
Anthoxanthum odoratum L. Wszędzie w okolicy.
Phleum pratense L. Wszędzie w okolicy.
Agrostis stolonifera L. Wszędzie w okolicy.
A. vulgaris Witt. Tak samo licznie.
Apera Spica venti Beauv. Szczawnica, łąki.
Calamagrostis littorea DC.[1]).
C. silvatica DC. W całem pasmie obficie.
Phragmites communis Trin.[2]).
Sesleria coerulea Ard. W całem pasmie na każdem miejscu po tarasach wapiennych, obficie.
Aira caespitosa L. Wszędzie po polach.
Holcus lanatus L. Szczawnica.
H. mollis L. Szczawnica.
Melica ciliata L. W całem pasmie miejscami, Czorsztyn, pod Siodełkiem nad Dunajcem.
M. nutans L. W całem pasmie nie licznie.
Poa annua L. Wszędzie.
P. nemoralis L. W zaroślach, Szczawnica wszędzie.
P. pratensis L. Wszędzie.
P. trivialis L. Polany.
P. sudetica Haenke. W zaroślach, Szczawnica.
P. compressa L. W całem pasmie i okolicy, licznie.
Arrhenatherum elatius Mert. et Koch. Szczawnica.
Avena sativa L. Uprawiony i zdziczały, wszędzie.
Glyceria plicata Fries. Szczawnica.
Briza media L. W całem pasmie bardzo licznie, suche polany.
Dactylis glomerata L. Wszędzie.
Cynosurus cristatus L. Bardzo obficie wszędzie.
Festuca gigantea Vill. Szczawnica w parku.

---

[1]) W roku 1886 znajdowałem tę ostrzycę po obu brzegach Dunajca dość obficie wśród Pienin. Br. G.

[2]) Nigdzie w okolicy Pienin nie napotkałem tej trzciny, aż dopiero bliżej Nowego-Targu. Br. G.

Festuca ovina L. *var. vulgaris* Schrad. Wszędzie.
F. rubra L. Po ugorach i miedzach.
F. silvatica L. Szczawnica, obficie w parku.
F. elatior L. (*F. pratensis* Huds.). Wszędzie.
Brachypodium silvaticum R. et Sch. W zaroślach.
Bromus mollis L. Wszędzie nad Dunajcem, Szczawnica.
B. patulus M. et Koch. Rzadko w zasiewach.
Triticum vulgare Vill. Uprawiane i zdziczałe.
T. repens L. Wszędzie, jako chwast uprzykrzony.
T. caninum Schreb. Szczawnica, licznie.
Elymus europaeus L. Zamczysko św. Kingi[1]).
Hordeum vulgare L. Uprawiane i zdziczałe niekiedy.
Lolium perenne L. Wszędzie.

Acotyledoneae.

Equisetaceae.

Equisetum arvense L. Wszędzie na wilgotnych namułach.
E. Telmateia Ehrb. Rzadki[2]).
E. hiemale L. Pieniny.

Lycopodiaceae.

Lycopodium clavatum L. W lasach wszędzie.
L. Selago L. Trzy Korony.

Filices.

Botrychium Lunaria Sw. W całem pasmie.
Polypodium vulgare L. Bardzo licznie, wszędzie w lasach.
P. Dryopteris L. W całem pasmie bardzo obficie.
Aspidium aculeatum Döll. W całem pasmie, w lasach obficie.
Polystichum spinulosum DC. (*Aspidium spinulosum* Sw.). W całem pasmie.
Cystopteris fragilis Bernh. W całem pasmie licznie.
C. alpina L. W całem pasmie mniej obficie od poprzedzającej.
C. regia Presl. W jednem tylko miejscu na Sokolicy, koło groty małej, od strony mostu na Dunajcu.

---

1) Także na Lubaniu. Br. G.
2) Skrzyp ten znalazłem r. 1880 w dolinie Pieńskiego potoku, nieopodal zamczyska św. Kingi, w Śmierdzonce, na łące „Zalipnice“ i u brzegu lasu Wapielnika. Br. G.

Asplenium Filix femina Bernh. W całem pasmie niezbyt licznie.

A. Trichomanes L. W całem pasmie bardzo licznie.

A. viride Huds. Siodełko od strony Dunajca, stoki położyste pokryte zimą śniegiem, nigdzie na stromych miejscach. W tem jednem miejscu, lecz na dość obszernej przestrzeni i dosyć licznie. Występuje tu na położystych miejscach, wespół z *A. Trichomanes* L., lecz liczniej nieco od ostatniej (gdy na przyległych tuż ścianach stromych tylko ostatnia licznie porasta, mimo równie zacienionego, skalnego i wilgotnego terenu) co za jej potrzebą osłony śniegowej przemawia.

A. Ruta muraria L. Wszędzie licznie, choć w samych Pieninach nie tyle, co w górach przyległych.

Scolopendrium officinarum Sw. W całem pasmie niszczona przez górali i turystów, w okazalszych okazach już tylko w miejscach niedostępnych [1]).

Pteris aquilina L. Wszędzie po lasach i ugorach, bardzo obficie, na wapiennych tarasach rzadko.

Struthiopteris germanica Willd. Rzadka i nie wiem zupełnie pewnie, czy egzemplarz, który widziałem, pochodził ze samych Pienin, czy z góry Skałki nad Szczawnicą [2]).

---

[1]) Znalazłem tę paproć r. 1880 w „Zielonem“, po skałach za Dunajcem, naprzeciwko poczty czorsztyńskiej, następnie w parowie na południe zamku św. Kingi, ku Pieńskiemu potokowi. Br. G.

[2]) Znajduje się dość obficie po kamienistych i zacienionych miejscach poniżej zamczyska św. Kingi, nad Pieńskim potokiem. Br. G.

VERITAS